

България пред съда на Западнопокрайнската голгота

8 Ноември - Деня на Западните покрайнини

Манифестацията по ул. „Мария Луиза“ към бѣжанския домъ

От 6 до 8 ноември 1920 година войските на Сръбско-Хърватско- Словенското кралство окупираат Българските земи и нашето население в Струмишко, Тимошко, Босилеградско и Царибродско като отмъщение и възмездие за нейното участие в Първата световна война против Сърбия, а и като дългочакавана крачка към изпълнение на великосръбската национална доктрина за окончателното премахване на България по пътя към своята хегемония на Балканите чрез все по-дълбокото проникване на нейна етническа територия. 104 години тази рана във взаимоотношенията между двете държави не може да бъде преодоляна. Всички опити, политически намерения и демонстрации за изграждане на Българо-Сръбско приятелство, налагани от външни сили или химерни политически амбиции на политически фактори, се разбиват един след друг до ден днешен. Причината за това е нежеланието и невъзможността да се отхвърли светогледа и политиката от епохата на 19 век на Сръбско-Българското противопоставяне, подклаждано умело и до днес от външни фактори, които пораждат недоверие и враждебност, които в съвременната епоха не съответстват на идеите и ценностите на Европейското разбиране за мир без насилие и дискриминация, мир основан на справедливост и уважение. Мир, който се основава на естествените човешки ценности свързани със свободата и националното достойнство.

В завладените от Сърбия Западните покрайнини тези ценности остават празна хартия, защото и до днес хората, които живеят в това сиво пространство на политиката, историята, морала и

цивилизацията се сблъскват с неправдите довели до страданията и трагедията на няколко поколения, които са принуждавани явно или прикрито да се срамуват от собствения си произход.

МИРЪ

*Миръ ли? Миръ ли е това? Не, съмее
За умраза и за нови хали,
Зълъ прѣдвѣстникъ на бѣди
И главня пожари що ще пали!
Миръ? Не, мѣсть на злобата пияна!
Лютъ топоръ възъ правдата свещена,
Ножъ забитъ отъ влѣхва въ жива рана,
Пѣсень звѣрска въ ада съчинена!
Ехъ, празнувайте, вий, тамъ, побѣда!
Има Нѣмой, който всичко гледа. . .
Майко моя, мѣченица мила,
Вървай въ себе — върата е сила!
Ив. Вазовъ.*

Завладяването на Западните покрайнини от Сърбо-Хърватско-Словенското кралство се легитимира морално-психологически чрез манипулациите извършени по време на Парижката конференция през 1919 г. свързани с фабрикуване на фалшиви материали за геноцид над Сръбското население от страна на военните власти. Всъщност Ньойския диктат е тържество и международна легитимация на Сръбската експанзия насочена към областта Македония и Източноморавските области започнала още от 1878 г. Една трайно осъществявана политика на териториално завладяване на Османското наследство и културно-националното пространство на Българската екзархия, в която и до днес се разкрива многоликата технология за асимилация и прогонване на населението основана на богат инструментариум от жестокости и насилие, раздаване на привилегии и протекционизъм на напълно контролирани административно колониални елити, промиване на мозъци чрез образование и пропаганда за формиране на ново национално самосъзнание сред населението. Острието на тази политика, разбира се, е насочено срещу най-голямата пречка и опасност - Българското население. Ето защо, срещу него и до днес се прилага един от най-добре изпитаните в историята методи – еничарския комплекс на омраза към собствената самоличност, култура, нация, история – тоест към България. Омраза, която и днес се проявява чрез изявата дори и на най-низки инстинкти.

Това социално инженерство започна да се прилага с пълна сила, както в Македония от 1912 г. , така и в Западните покрайнини от 1920 г. и с времето виждаме само усъвършенстването на методите, а от поколение на поколение резултатите остават едни и същи - насаждане на страх и изграждане на омраза към всичко свързано с България. Тоест най-верния път за правилно приобщаване в Сръбския свят. Една идея от шовинистичния 19 и 20 век, която така широко се прокламира днес.

Процесътъ противъ Царибродчани

Обвиняемитъ се отказватъ отъ показанията си предъ следственитъ власти. Сръбскитъ вестници за процеса. Мръсната роля на родоотстъпникитъ. Осъденитъ.

Както е известно преди четири месеца, тъкмо преди общинскитъ избори, въ Царибродско сръбската власть арестува повече отъ 20 души видни граждани отъ града и селата.

Арестуванитъ натъкани като сърдели въ Цар бродския затворъ, сж били подложени на нечувани изтезания съ цель да се изтръгнатъ отъ тѣхъ показания угодни на властниците. На последнитъ бѣ нужно това, за да засвидетелствуватъ предъ своето началство въ Бѣлградъ, че достойно заематъ постоветъ си, че вършатъ тѣй както трѣба дѣлото на пансърбизма.

Нещастнитъ наши братя, следъ ужасни побоища, следъ непоносими и дълги страдания, за да спасятъ живота си, сж подписали скроенитъ имъ отъ по-рано показания. Така нагласеното отъ нѣколцина изверги следствие, което установява, че въ Царибродско сжществувала тайна революционна организация „Въртопъ“, съ цель присъединяването на Царибродъ и колията му къмъ България, е било препратено въ Пиротския сждъ. И на 20 ноемврий т. г. пиротския първостепененъ сждъ, следъ нѣколкодневни заседания, завърши процеса срещу 15 души българи отъ Царибродско. Сждътъ е произнесълъ присъдата, съ която осжда: Никола Христовъ отъ с. Сѣнокосъ—на 15 години затворъ; Делчо Ценовъ отъ с. Мъзгошъ, Ваца Джуновъ отъ с. Бребевница и Михалъ Ранчовъ отъ с. Сѣнокосъ—на 12 години и Трендафилъ Георгиевъ отъ с. Пъртопопинци — на 10 години. Останалитъ сждътъ оправдава.

Отъ разпита на поемнитъ лица полицейското разследане става ясно, че те не сж присъствували на разпита на обвиняемитъ, но поканени отъ властта сж подписали дознанията които вече били подписани отъ разследванитъ.

Нѣкои отъ свидетелитъ обаче отрекли предъ сжда показанията, дадени въ полицията.

„Подписътъ е мой, но това, което ми прочетохте, не съмъ казалъ. Наистина подписахъ, но безъ да зная що, защото не ми бѣ прочетено дознанието“.

За изнуденитъ подписи и за побоя надъ обвиняемитъ отъ страна на емигрантитъ (българскитъ емигранти. б. н.) и полицейскитъ органи, говорятъ свидетелитъ Стоянъ Гоговъ и Ното Стоилковъ. Стоянъ по това време е билъ арестантъ въ царибродското околийско управление. Той свидетелствува:

„Въ царибродската околия не се знае кой заповѣдва, кой управлява и кой служи. Нѣкога раследва началникътъ, други пътъ секретърътъ дѣловодителътъ, жандармерийскитъ офицеръ или нѣкой емигрантъ. И обвиняемитъ Никола мина презъ много ржце. Бѣше затворенъ въ моята стая. Доведенъ бѣ съ още двама емигранти, които следъ 3 дни бѣха освобождени. После тѣ идваха само за преношуване 2—3 дни и донесоха нѣкакви листове, направиха списъци, шито и азъ четохъ. На тѣхъ бѣха и имената на обвиняемитъ. Никола Христовъ заяви предъ мене, че е билъ, защото не искалъ да подпише тоя списъкъ и да излъже, че го е донесълъ отъ България. Съ Никола се върна и Делчо Ценовъ съ разкъсвано дѣсно ухо, и заяви, че е билъ, защото не е искалъ да подпише поднесеното му въ канцеларията. Въ сжщия смисълъ свидетелствува и ммета на одоровачката община Ното Стоилковъ“.

Повече от 100 години ние сме свидетели на една агония за тази част от нашия народ, която сякаш на инат, вкопчила се в своята вяра и самоличност, самотно отстоява своето име и достойнство с цената на понасяните неправди, с цената на собствената си саможертва, която трябва да бъдем откровени – в България от десетилетия тези, наричащи себе си социални елити, все не виждат и не разбират, а подвластни на политически опиянения, превръщат тяхната трагична съдба в едно международно политическо тресавище без изход. Голготата на нашите сънародници на Запад от нашата граница се измерва с тесногърдото на егоистично мислене, в което все повече виждаме бездушната фалшива риторика и лицемерие на елитите, институции и обществеността, в които крием отсъствието на отговорност и дълг, на съчувствие и състрадание.

Няма как да обясним по друг начин, освен с множество примери от нашето съвремие, доколко сме изгубили съзнание и съпричастност към съдбата на нашите братя в Западните покрайнини. От това, че все още навсякъде по учреждения и институции наричат сънародниците ни от Западните покрайнини „сърби“, с непонятния страх в политическите централи и техни представители да декларират политики и отговорности към нашите сънародници от Западните покрайнини, в които да се

очертае ясна перспектива и ангажменти, каквито виждаме в Хърватско, Албания, Унгария, Гърция, Сърбия, Румъния към своите сънародници. С това да се видят точни и конкретни резултати сред населението в Западните покрайнини от уж искрените и добронамерени договорки и декларации от двете държави за взаимна подкрепа в икономическо, културно, духовно и социално отношение на тези области. Отказът от такава политика най-ярко се доказва с небивалото обезлюдяване на тези области, което вече има необратими размери. Нашата отговорност също така могъщо се озвучава от странното мълчание на университетите и образователната система, в които образованието и научното познание е изкоренило до дъно Западните покрайнини като част от нашата историческа и национална съдба. Доказателство за това е една анкета от тази година сред младежи и девойки от цялата страна на възраст 18-20 години, в която се установява, че над 97% не

знаят нищо за Западните покрайнини и съдбата на нашите сънародници там. Оглушително мълчание господства навсякъде и по нововъзкресеното обвинение за Българския геноцид в Сърбия по време на Първата световна война. Особено силно това гузно мълчание се чува не само от правителствените институции, научните среди и медиите, но най-вече от църквата, която не намери сили да издигне глас за търсене истината и справедливостта в кампанията за канонизиране от Сръбската православна църква на „сурдулишките мъченици“. Една добре организирана кампания, която днес се превърна в идеологическо оръжие на антибългаризма, чиято омраза се изсипва най-вече върху нашите сънародници. Църквата в България, която проповядвайки братство със своята посестрима в Сърбия, не намери сили да изпълни Божията повеля, завещана ни от свети княз Борис Покръстителя и от светите Седмочисленици, да се слави Бог на своя собствен език – теза и доктрина, която успешно бе защитена още в тъмния девети век от свети Константин Кирил във Ватикана. Една справедлива идея, заради която народа възкреси нейното съществуване в борбите за създаването на Българската екзархия, която да опази свещения ни език и народност със силата на Божията правда.

Няма как да обясним на тези малко наши сънародници в Босилеградско, Царибродско, на разпръснатите и прогонени от там Българи, как така никой не се сеца за тях като събрата, като един народ, като една обща култура и духовност, а в същото време, в центъра на Българската столица в една мащабна показност бяха впрегнати духовници, общински власти, полиция, културни институти и училища да организират невиджана до сега мащабна светска демонстрация и богослужение свързано с честването на крал Стефан Милутин¹. Там, наред със странното присъствие на напълно

неканоничната светска духовна музика, силно впечатление направи присъствието на сръбски граждански и свещени лица, съпроводжани от ученици облечени със ШОПСКИ НОСИИ и младежи със средновековни одежди окрасени със сръбски държавен символ. Остава да се замислим, кой ли е бил режисьорът на този тъй символичен спектакъл, който чудно съвпада с възкресените идеи на Сръбския свят от времето на Милош Милоевич, включващ в себе си и Шоплъка.² Или пък участващите и организаторите на тази проява са забравили, че крал Милан търсеше религиозно оправдание за нападението над България през 1885 г. като свещена мисия за „освобождаване“ мощите на крал Милутин в София. Едва ли?

Карта на сръбското етническо пространство на Милош Милоевич

¹ <https://bnt.bg/news/zashto-netlennoto-tyalo-na-sv-kral-stefan-milutin-be-izvadeno-na-litiya-po-ulicite-na-sofiya-komentar-na-doc-pavel-pavlov-v306921-299881news.html>

<https://www.youtube.com/watch?v=wpbJgt0-BOA>

² https://lupa.bg/news/shestvie-s-moshtite-na-sv-kral-stefan-milutin-sprya-tramvaite-v-sofiya-snimki_321734news.html

Трябва ли да се споменава мерзостта на „свободното изкуство“ в София днес да прекатури истината и със собствените си ръце и съвест да представя в светинята на Българския дух Народния театър едно скудоумие с надменност и дебелация на простотията издевателството с най-святото дело на Нова България – Апотеозът на нашето национално единство и достойнство – Защитата на България в окопите на Сливница през 1885 г. И пак – елитите и институциите мълчат и бездействат.

Протест срещу окупацията на Западните покрайнини и молебен за жертвите от тези краища на 8 ноември 1923 г. София, църквата Св. Неделя/Св. Крал Ден на Западните покрайнини

Денят на Западните покрайнини - 8 ноември Архангелов ден(по стар стил) е денят на Съдния ден според Писанията, денят на възмездие на Правдата за делата ни. Днес това разбиране е далеч от съзнанието на нашето съвременно общество, а още по-малко, че на този ден е започнала агонията на нашите сънародници, която в Сърбия се нарича „освобождение“. Общественото безхаберие в България на този ден е символ на самоотричане на собствените ни дълг и отговорност към нашите сънародници, към собствената ни история и култура, към националното ни достойнство. И всичко това е само белег на пораженията, които е нанесло съвременното цивилизовано варварство върху културата и съзнанието на един народ, за които ние щем не щем ще плащаме.

От човешка гледна точка, която прави на пух и прах аргументите на „политическата безпогрешност и самодоволна надменност“ за съществуващите проблеми свързани със Западнопокрайния въпрос, е необяснимо единствено обстоятелството, че в продължение на повече от век прилаганите асимилационни механизми все още не са пречупили всичко и навсякъде. Въпреки огромните

усилия и средства на властите, да бъдат маргинализирани и демонизирани свободните изяви на Българска национална самоличност от нашите сънародници от Западните покрайнини и в Северна Македония, ние сме свидетели на небивал стоицизъм и национално достойнство от хора, които доброволно и съзнателно отхвърлят унижителното приспособяване. За тях е нашето преклонение и почит.

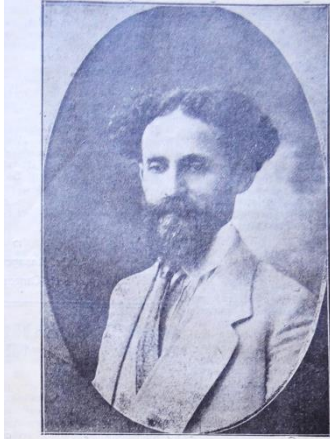

Група ученици и учители от трънската см. гимназия, бѣжанци отъ Запад-
нитѣ покрайнини, по случай дадената отъ тѣхъ забава на 12 мартъ за въ-
полза на вестникъ „Западно Ехо“.

Човек, неподатлив на съвременната бездуховност и нихилизъм, когато общува с тези истински Българи, няма начин да не изпита и срам и позор, откривайки простата логика и огромната духовна сила на тези хора, които носят Българщината в себе си като символ и смисъл на своя страдалчески живот препълнен с неволи, унижения и преследвания, без всякаква логика, без всякаква надежда и опора, без всякаква поквара. Българи без България, Българи от инат.

Това истинско, страдалческо и жертвено родолюбие се ражда и развива от времето на феодалния османския гнет. Време, което ни създаде и възпита ценностите на свободата и националното достойнство, на Отечеството и справедливостта в сърцата на няколко поколения от народа ни. Ценности, които втораченото в тях съвременно общество не може да ги разбере и възприеме.

Именно тези ценности са източника на житейска сила сред все по-оредяващите Българи в Западните предели на нашето Отечество. И за жалост, това е голямата бразда на неразбиране и разделение между тези, които живеят в България, и тези, останали извън нея. За такива хора днес

Петъръ Н. Сираковъ

имаме правото да бием камбаната, с която да прогласим техния духовен и морален героизъм, тяхната обреченост в името на Отечеството, да се преклоним пред техните страдания и жертва.

Нека спомена за мъченичеството на Павел Григоров от Белут, Никола Христов от Сенокос, Делчо Ценков от Мъзгош, Ваца Джунов от Бребевница, Стойне Цветков от Долна Любата, Кирил Господинов от Бистър, Димитър Валявичарски от Босилеград, Трендафил Георгиев от Пъртопопинци, Иван Гъшев от Цариброд, Натко Караджинов от Църнощица и много, много други знайни и незнайни мъченици, за униженията и жертвите на нашите братя от Ресен, Бресница, Лисина, Каменица, Криводол, Пъртопинци, Белут, Радейна, Звонци, Цариброд, Босилеград..., обществени дейци, учители, занаятчии, свещеници, знайни и незнайни Българи да ни очисти от бездушието и слепотата.

Бог да ви прости, мили братя! Простете и на нас. И дано Бог да пази България!

Панихида за Западнопокрайните невинни жертви отслужена от свещеници на Българската екзархия 1925 г. Стрезимировци на протестния събор